

EVALUACIJA AUTOMATSKIH MISLI

Sadržaj

Izbor AM na koje se treba usmjeriti

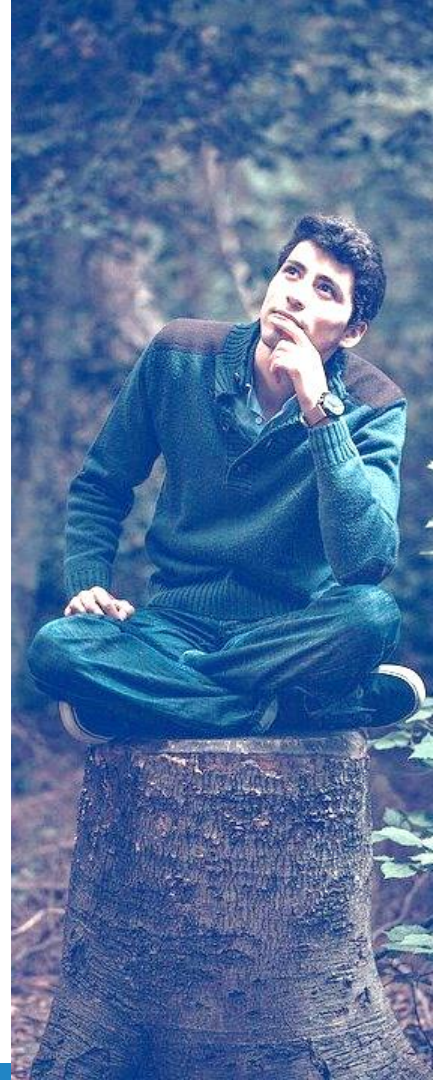
Pitanja za vrednovanje AM

Procjena djelotvornosti evaluacije AM

Konceptualizacija uzroka neuspješne
evaluacije AM

Valjane AM

Učenje sustava za evaluaciju AM

1.

Izbor AM na koje se treba usmjeriti

Donošenje odluke što učiniti nakon identifikacije AM

- ▷ usmjeriti se na AM
- ▷ istražiti više o situaciji povezanoj s AM
- ▷ istražiti koliko je tipična AM
- ▷ identificirati druge AM i predodžbe u toj situaciji
- ▷ rješavati problem vezan za situaciju o kojoj je AM
- ▷ istražiti vjerovanja koja su u podlozi AM
- ▷ krenuti na drugu temu

Usmjeravanje na AM

- ▷ potvrditi da je misao vrijedna istraživanja
  - *Koliko sada vjerujete toj misli (0-100%)?*
  - *Kako se zbog te misli osjećate?*
  - *Koliko jaka je ta emocija (0-100%)?*
- ▷ ako klijent snažno vjeruje u AM i značajno je uznemiren, istražiti tu situaciju:
  - *Kada ste to pomislili? U kojoj specifičnoj situaciji?*
  - *Koje ste druge uznemirujuće misli i predodžbe imali u toj situaciji?*
  - *Jeste li zapazili neke promjene u tijelu?*
  - *Što ste onda napravili?*

AM koje nisu za daljnji rad

- ▷ AM nije važna (klijent više nije uznemiren, reagirao je na funkcionalan način, situacija je već riješena, ima dobro rješenje za slučaj da se problem ponovi)
- ▷ klijent je jako uznemiren da bi evaluirao svoje misli
- ▷ nema dovoljno vremena da se učinkovito odgovori na misli
- ▷ važnije je raditi na drugom elementu modela
- ▷ važnije je raditi na vjеровanjima koja su u podlozi AM
- ▷ postoje važniji problemi na dnevnom redu
- ▷ postoji rizik da će evaluacija AM utjecati na terapijski odnos

Kada dobije
detaljniju sliku,
terapeut
može...

Konceptualizirati naglas ili u sebi kako se misao u toj situaciji uklapa u širu konceptualizaciju klijenta.

Iskoristiti tu AM za jačanje kognitivnog modela.

Rješavati problem s klijentom.

Koristiti tehniku silazne strelice za otkrivanje bazičnog vjerovanja.

Pomoći klijentu vrednovati i odgovoriti na AM.

2.

Pitanja za vrednovanje AM

Terapeut nikad ne izaziva AM izravno!

- ▷ ne znamo unaprijed je li neka AM iskrivljena
- ▷ izravnim izazivanjem krši se osnovni princip BKT o suradničkom empirizmu

Cilj seta pitanja

- ▷ ispitati valjanost AM
- ▷ istražiti alternativne interpretacije
- ▷ dekatastrofozirati problematičnu situaciju
- ▷ prepoznati posljedice vjerovanja u AM
- ▷ napraviti odmak od AM
- ▷ osmisliti korake za rješavanje problema

Upotreba alternativnog ispitivanja

- ▷ umjesto standardnog seta pitanja terapeut može koristiti i različita druga pitanja za koja procjenjuje da bi klijentu pomogla razviti adaptivni odgovor na AM

Prepoznavanje kognitivnih distorzija

- ▷ konzistentne pogreške u razmišljanju
- ▷ educirati klijenta i podučiti ga kako ih može prepoznati i odgovoriti na njih
- ▷ klijentu se može dati popis kognitivnih distorzija
  - može ih sam označavati
  - ako mu je to preteško, njegove distorzije može imenovati i opisivati terapeut
  - može provjeriti samo 1-3 najčešće distorzije s liste
- ▷ kada klijent može odrediti tip svoje distorzije, može i objektivnije vrednovati valjanost svoje AM

3.

Procjena djelotvornosti evaluacije AM

Kako znati da je evaluacija bila učinkovita?

 klijent više ne vjeruje jako u AM

 klijentova emocionalna reakcija je značajno snižena

4.

Konceptualizacija uzroka neuspješne evaluacije AM

Najčešći razlozi nedovoljno učinkovite kognitivne restrukturacije

- ▷ postoje druge, mnogo važnije AM i/ili predodžbe koje nisu identificirane ili vrednovane
- ▷ vrednovanje AM je površno ili neadekvatno
- ▷ klijent nije iznio dovoljno dokaza za koje vjeruje da podržavaju AM
- ▷ AM je ujedno i bazično vjerovanje
- ▷ klijent je racionalno shvatio da je AM iskrivljena, ali u nju ne vjeruje na emocionalnoj razini
- ▷ klijent je vrednovanje primio s rezervom

5.

Valjane AM

Što kada su AM točne?

Procijeniti korisnost misli.

Pomoći klijentu da odredi učinak svog mišljenja – razmotriti prednosti i nedostatke takvog načina razmišljanja.

Pronaći adaptivni odgovor.

Usmjeriti pozornost na misao i istražiti značenje koje joj pridaje.

Provjeriti je li značenje nevaljano ili disfunkcionalno.

Fokusirati se na rješavanje problema.

Provjeriti može li se problem riješiti, barem u nekoj mjeri.

Raditi na prihvaćanju.

Pomoći klijentu da se usmjeri na više potkrepljujuće aspekte života i da obogati svoje iskustvo na neke nove načine.

6.

Učenje sustava za evaluaciju AM

Vještina koja se može usvojiti!

- ▷ s vježbom se poboljšava (i kod klijenta i kod terapeuta)
- ▷ terapeut može naučiti klijenta da si postavi manji broj pitanja kada prepozna AM ili mu može dati cijelu listu pitanja
- ▷ kada klijent postane vještiji, terapeut mu više ne postavlja pitanja, već ga podsjeća da pronađe adaptivniji odgovor

Hvala!

Pitanja?